

D/1087/02.05.01/2025

229 § Kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen vuonna 2025

KH 02.09.2025
§ 229

Oheismateriaali:

- Kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen vuonna 2025 –liitelomake

Yleistä

Kunnan valtionosuutta voidaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 27 §:n mukaan korottaa hakemuksesta harkinnanvaraisesti valtion talousarvion rajoissa, jos kunta ensisijaisesti poikkeuksellisten tai tilapäisten kunnallistaloudellisten vaikeuksien vuoksi on lisätyn taloudellisen tuen tarpeessa. Sen arvioinnissa otetaan huomioon myös paikalliset erityisolosuhteet.

Valtionosuuden korotuksen myöntämisen ehtona on, että kunta on hyväksynyt taloutensa tasapainottamiseksi toteutettavia toimenpiteitä. Toimenpiteet aikatauluineen ja euromääräisinä vaikutuksineen on esitettävä valtionosuuden korotusta koskevassa hakemuksessa.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 27 §:n 2 momentin mukaan valtionapuviranomainen voi asettaa avustuksen myöntämiselle ja käytölle myös muita kunnan talouteen liittyviä ehtoja. Valtionosuuden korotus voidaan seuraavina vuosina jättää myöntämättä tai se voidaan myöntää alennettuna, jos esitetyt toimenpiteet tai asetettuja ehtoja ei ole noudatettu. Mainitun lainkohdan perusteella ministeriö asettaa valtionosuuden korotuksen käytölle seuraavat ehdot hyväksytyyn talouden tasapainotussuunnitelman lisäksi:

1. Korotus ei saa aiheuttaa vastaavan suuruista kunnan omassa päätäntävallassa olevien menojen lisäystä. Tämä koskee sekä käyttötalous- että investointimenoja. Korotus on tarkoitettu tukemaan kunnan omia talouden tervehdyttämistoimenpiteitä, joihin kunnan on syytä varautua avustuksesta riippumatta.
2. Korotus on tarkoitettu varautumiseen niihin talouden tervehdyttämistarpeisiin, jotka ovat syntyneet kunnan talouden aikaisemman kehityksen johdosta. Tällaisia tarpeita ovat varautuminen lainanhoitokustannuksiin, alijäämien kattamiseen ja tiedossa oleviin tuloperusteiden jo tapahtuneisiin muutoksiin.
3. Kunta toteuttaa kuntalain 118 §:n mukaisen arviointiryhmän ehdotuksen mukaiset toimenpiteet palveluiden edellytyksen turvaamiseksi. Edellä mainittu ehto koskee niitä kuntia, joihin on asetettu em. lain 118 §:n mukainen arviointiryhmä.

Vuonna 2025 harkinnanvaraisen valtionosuuden korotukseen on käytettävissä enintään 10.000.000 euroa. Hakemukset tulee toimittaa 23.9.2025 klo 16.15 mennessä Valtiovarainministeriöön. Mikäli hakuajan päättymisen jälkeen ilmenee oleellisia muutoksia kunnan talouteen tai muihin hakemuksessa esitettyihin tietoihin liittyen, hakemusta voidaan tarvittaessa täydentää niiltä osin 21.10.2025 saakka.

Hakemuksessa tulee yksilöidä kaikki ne perusteet ja erityisolosuhteet, joita kunta pitää syynä kuluvan vuoden talouden poikkeuksellisiin ja tilapäisiin vaikeuksiin. Perusteluissa on syytä painottaa sellaisia tietoja, joita ei voida saada yleisistä tilastoista tai Valtiokonttorille raportoiduista taloustiedoista. Mikäli kunta on hakenut korotusta myös edellisenä vuonna, perusteluissa tulee ilmetä syyt korotuksen hakemiselle peräkkäisinä vuosina.

Hakemuksessa tulee arvioida erityisesti vuoden 2025 tilannetta. Perusteluissa tulee erityisesti tuoda esille ne toimenpiteet, joita kunta on tehnyt tai on tekemässä poikkeuksellisten tai tilapäisten talousongelmien korjaamiseksi.

Kuntien harkinnanvaraisesta valtionosuuksien korotuksesta päättää valtiovarainministeriön esityksestä valtioneuvosto. Kuntien valtionosuuslain 46 §:n 6 momentin mukaan korotuksen maksamisen ajankohdasta päättää valtiovarainministeriö. Myönnetyt korotukset maksetaan kuitenkin vuoden 2025 loppuun mennessä.

Akaan kaupungin taseen yli-/alijäämätilanne

Vuoden 2025 alussa Akaan kaupungin taseessa on ylijäämää 2.088.616,59 euroa. Akaan kaupungin vuoden 2025 talousarvio oli lähtökohdaltaan 3.352.600 euroa alijäämäinen. Valtuuston 11.6.2025 § 60 hyväksymän vuoden 2025 talousarvion 2. muutoksen mukaisen talousarvion mukaan vuosi 2025 olisi edelleen 3.352.600 euroa alijäämäinen. Tällöin taseessa olisi 31.12.2025 alijäämää 1.263.983,41 euroa.

Lopuksi

Vuonna 2007 Akaan kaupunki haki harkinnanvaraista rahoitusavustusta, mutta avustusta ei myönnetty. Vuosina 2008-2012 Akaan kaupunki ei hakenut harkinnanvaraista rahoitusavustusta/ valtionosuuden korotusta. Vuosina 2013-2014 Akaan kaupunki haki harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta ja vuonna 2013 sitä myönnettiin 1.540.000 euroa. Vuosina 2015-2018 harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta ei ollut haettavana. Vuosina 2019-2024 Akaan kaupunki haki harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta ja sitä myönnettiin vuonna 2019 1.000.000 euroa, vuonna 2021 1.250.000 euroa ja vuonna 2023 410.000 euroa. (Kylmäkosken kunta haki harkinnanvaraista rahoitusavustusta/ valtionosuuden korotusta vuosina 2007-2010. Vuonna 2008 Kylmäkosken kunnalle myönnettiin 131.000 euron avustus.)

Hallintosäännön 28 §:n mukaan mm. ”Kaupunginhallitus johtaa kaupungin toimintaa ja vastaa kuntalain 39 §:ssä säädetyistä tehtävistä”. Ao. kuntalain kohdan mukaan mm.

”Kunnanhallituksen tulee:

1) vastata kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta”.

Lisäksi hallintosäännön 28 §:n mukaan mm. ”Kaupunginhallituksen tehtävänä on sen lisäksi mitä laissa tai tässä hallintosäännössä muualla määrätään 2. johtaa ja valvoa kaupungin taloutta”.

(Lisätietoja: talousjohtaja Mari Puhka-Susi, puh. 040 335 3203)

Ehdotus

Kaupunginjohtaja: Kaupunginhallitus päättää, että Akaan kaupunki hakee harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta yhteensä 3.352.600 vuonna 2025 ja

oikeuttaa kaupunginjohtajan ja talousjohtajan täydentämään ja toimittamaan hakuasiakirjat Valtiovarainministeriöön.

Päätös

Kaupunginhallitus: Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Ote

Akaan kaupunki: talousjohtaja
Valtionvarainministeriö

11.8.2025

Kunnan harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen vuonna 2025

HAKIJAN TIEDOT

Kunta:

Kunnan yhteys henkilön tiedot:

- Nimi:
- Nimike:
- Sähköpostiosoite:
- Puhelinnumero:

HAKEMUKSEN TIEDOT

A. Haettava summa, euroa:

B. Mikäli kunta on saanut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2024, niin sen käyttökohde:

C. Yksilöidyt talousvaikeudet, joihin haetaan harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta sekä perustelut, jotka osoittavat em. vaikeudet poikkeuksellisiksi tai tilapäisiksi. Lisäksi yksilöitynä talousvaikutusten ajankohta ja euromääräinen vaikutus kunnan talouteen.

1.

2.

3.

D. Mikäli kunta on hakenut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2024, niin perustelut miksi kunta hakee korotusta peräkkäisinä vuosina.

E. Kunnan omat toimenpiteet poikkeuksellisen tai tilapäisen taloudellisen tilan korjaamiseksi (tulojen lisäykset ja menojen vähennykset, omaisuusjärjestelyt jne.)

1. Toteutetut toimenpiteet

2. Tulossa olevat ja päätetyt toimenpiteet

F. Muut huomiot ja lisätiedot:

Aika:

Allekirjoitus, nimenselvennys ja nimike

Liitteet: